

1901130403040002
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF ARTS (SANSKRIT)(THIRD SEMESTER)
SANSKRIT PAPER -14-(B)
VEDANT PHILOSOPHY-LEVEL 4

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:50]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

- a. Name of the Examination : **MASTER OF ARTS (SANSKRIT)(THIRD SEMESTER)**
- b. Name of the Subject: **SANSKRIT PAPER -14-(B) VEDANT PHILOSOPHY- LEVEL 4**
- c. Subject Code No : **1901130403040002**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈ પણ પાંચ)

10

Write Answer in Short. (Any Five)

- 1) 'તત્ત્વત્રય' શબ્દ સમજાવો.
Explain the words 'તત્ત્વત્રય'
- 2) રામાનુજાચાર્ય ના માતા પિતા નું નામ આપો.
Give the names of the parents of Ramanujacharya.
- 3) સુત્રની વ્યાખ્યા આપો.
Give the definition of sutras.
- 4) મુમુક્ષુત્વ કોને કહેવાય ?
What is 'મુમુક્ષુત્વ'
- 5) નિત્યાનિત્યવસ્તુવિવેક એટલે શું ?
What is નિત્યાનિત્યવસ્તુવિવેક

6) वेदांग शब्दार्थ स्पष्ट करो.

Define the meaning of वेदांग

7) श्री संप्रदायनी गुरुपरंपरामां डेटवा वर्ग पडयां अने कया कया ?

How many categories of Guru tradition of Shri Sampradaya Which are it ?

Q.2

A. नीयेना गधभंडोनी गमे ते बे नुं विवरण सहित भाषांतर करो.

8

Translate any two of the following passage with Explanatory notes

- 1) अत्रायमथशब्द आनन्तर्ये भवति, अतः शब्दो वृतस्य हेतुभावे अधीत-
साङ्गसशिस्कवेदस्थिधिगताल्यास्थिरफलकेवलकर्मज्ञानतयासंजातमा
क्षामिलाषस्यान- न्तिस्थरफलबहमजिज्ञासा हयनन्तरभाविनी ब्रह्मणो जिज्ञासा
बहमजिज्ञासा । ब्रह्मण इति कर्मणि षष्ठी, कर्तृकर्मणोः कृति (पा . सू 2/3/65) इति
विशेषविधानात् । यद्यपि संबन्धसामान्य परिग्रहेऽपि जिज्ञासायाः कर्मपिक्षत्वेन
कमार्थत्यसिद्धिः, तथापि, आक्षेपतः प्राप्तादाभिधानिकस्यैव ग्राहयत्वात्कर्मणि षष्ठी
गृह्यते ।
- 2) वाक्यार्थज्ञानोपयोगीनि च श्रवणमनननिदिध्यासनानि । श्रवण नाम
वेदान्तवाक्यान्यात्मैकत्वविद्याप्रतिपादकानीति तत्वदर्शन आचार्य न्याय युक्तार्थ
ग्रहणम् । एवमाचायोपदिष्टार्थस्य स्वात्मन्येवमेव युक्तमिति हेतुतः प्रतिष्ठापनं
मननम् । एतद्विरोधनादिमेदवासनानिरसनायास्यार्थस्यानवरतभावना
निदिध्यासनम् । एवं श्रवणादिभिर्निरस्तसमस्तभेदवासनस्य वाक्यार्थज्ञानमविद्यां
निवर्तयतीत्येवंरूपस्य श्रवणस्यावश्यापेक्षितमेव पूर्ववृत्तं वक्तव्यम् ।
- 3) अपि च नित्यानित्यवस्तुविवेकादयंश्च मीमांसाश्रवणमन्तरेण न संपत्स्यन्ते, फलं
करणेनेति कर्तव्यताधिकारविशेषनिश्चयादृते
कर्मस्वरूपतत्फलतत्स्थिरत्वास्थिरत्वा- स्थिरत्वात्मनित्यत्वादीनां दुरवबोदत्वात् ।
एषां साधनत्वं च विनियोगावसेयम् । विनियोगश्च श्रुतिलिङ्गादिम्यः । स च तार्तीयः
।

- 4) ननु च सत्यं ज्ञानमन्तं बम (तै 2/1/1) इत्यत्र सत्यज्ञानादयो गुणाः प्रतीयन्ते, नेत्युच्यते, सामानाधिकरण्यनैकार्थत्वप्रतीतेः । अनेक-गुण-विशिष्टामिधानखे-कार्थत्वमविरुद्धमिति चेत- अनभिधानज्ञो हि देवानांप्रियः । एकार्थत्वं नाम सर्वपदानामथैक्यं विशिष्टपदार्थाभिधाने विशेषजभेदेन पदानामर्थभेदोड्वजनीयः ततश्चैकार्थत्वं न सिध्यति । एवं तर्हि सर्वपदानां पर्यायता स्यात्, अविशिष्टार्थामिधायित्वात् ।

B. महावाक्य समझवो (गमे ते अेक) .

5

Explain mahavakya (Any one) :

1. तत्त्वमसि ।
2. नेह नानास्ति किंचनः ।

- Q.3** रामानुजार्यना मत प्रमाणे लक्ति अने मोक्ष उपर आलोचनात्मक नोध लपो. 13
Write the critical notes on the concept of 'भक्ति' and 'मोक्ष' according to 'रामानुजाचार्यः'

अथवा

OR

- रामानुजार्यना मते विशिष्टाद्वैतना, मुख्य सिद्धांतो निरूपो. 13
Explain विशिष्टाद्वैत examine the major tents as propounded 'रामानुजाचार्यः'

- Q.4** टूंक नोध लपो. (गमे ते अे) 14

Write Short-note (Any two)

- 1) अन्यथाख्याति ।
- 2) धृवानुस्मृति ।
- 3) परमात्मा स्वरूप ।
- 4) सविकल्पक - निर्विकल्पक ।
